
Strålevernet og Gosatomnadzor på felles inspeksjon

Statens strålevern har et samarbeid med Gosatomnadzor (GAN), den russiske strålevernsmyndigheten. Som et ledd i dette samarbeidet inviterte Strålevernet inspektører fra GANs regionale avdelinger i St. Petersburg, Severodvinsk og Murmansk til å delta på inspeksjoner sammen med Strålevernet 29.-30. mars. Inspeksjonene var til det norske lager og deponi for radioaktivt avfall i Himdalen og til en industribedrift som bruker strålekilder.

Generelt om samarbeidet med Gosatomnadzor

Strålevernet har engasjert seg i samarbeid med sikkerhetsmyndigheten Gosatomnadzor. En av målsettingene for samarbeidet er å bidra til å styrke dette myndighetsorganet i Russland. Sammen med industriprosjektene, støttet blant annet av Norge, som bedrer sikkerheten på ulike installasjoner i Russland på kort sikt, vil dette på lang sikt bidra til økt sikkerhet i Russland. For å kunne oppnå den langsiktige målsettingen for vårt samarbeid, er det viktig å involvere Gosatomnadzor der hvor det er naturlig i industriltakene som er finansiert under Handlingsplan for atomsaker, og der hvor Gosatomnadzor har en del av ansvaret i pågående internasjonale aktiviteter.

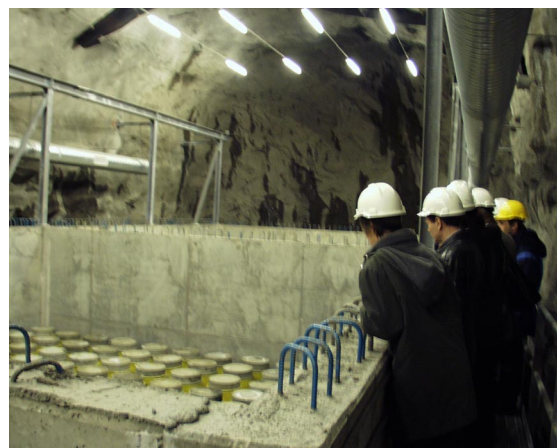
Inspeksjon av det kombinerte deponi og lager for lavt og middels radioaktivt avfall i Himdalen

Formålet med tilsynet var å inspisere fremdrift i deponering av avfall i anlegget, og at arbeidet foregår i henhold til krav stilt i konsesjonen for drift. Tilsynet ble gjennomført sammen med representanter for Gosatomnadzor.

Institutt for energiteknikk (IFE) driver anlegget i Himdalen. IFE orienterte om prosedyrer for sikker håndtering av det radioaktive avfallet.

Russerne var interessert i hvordan anlegget er sikret mot innbrudd og terror. Det var også spørsmål om sjåførene på bilene som frakter avfallet opp til Himdalen trenger et spesielt sertifikat. Det kunne IFE og Strålevernet opplyse om at de må ha. I tillegg må bilen være sertifisert for å frakte farlig gods.

Deponering av tønner og kasser med lav- og middels radioaktivt avfall er nå i gang i den innerste hallen i anlegget. Det innerste av rommene er fylt opp med tre lag tønner og det siste laget skal snart settes inn. Rommet utenfor er fylt opp med to lag tønner, hvorav det øverste ikke er omstøpt. Noen tønner og kasser med scale fra petroleumsvirksomhet står midlertidig plassert i det ytterste rommet.

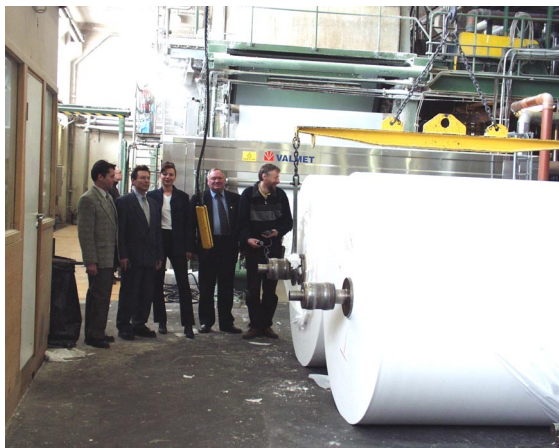
Inspeksjon av tønner i den innerste hallen

IFE har samlet en del praktisk erfaring med innstøpingen. Den viktigste er at innstøpingen av et tønnelag må foretas i to omganger: først støpes det halvveis opp på tønnene og dagen etter fortsettes det helt opp og litt over. Dette for å unngå at tønnene flyter opp i betongen. Tønnene blir som forutsatt satt på en liten betongbrakett for å sikre at støpen omslutter betongen helt. En tykk betongbrakett blir så anbrakt oppå tønnene. Denne tjener som overdekning og som fundament for neste tønne. Innstøpingen av et tønnelag avsluttes da midt på denne mellombraketten, noe som gjør at skillet mellom innstøplingslagene ikke har kontakt med tønnene, men ligger midt mellom tønnelagene.

Målet med en felles inspeksjon til Himdalen var å utveksle erfaringer angående lagring og deponering av radioaktivt avfall, og vise Gosatomnadzors representanter hvordan radioaktivt avfall tas hånd om i Norge.

Inspeksjon av Sundland-Eker A/S papirfabrikk i Drammen

Sundland-Eker bruker Krypton-85 kilder for kontroll av papirtykkelsen i produksjonslinjen, og er en typisk bruker av industrielle kontrollkilder i Norge. Administrative krav til eier og tekniske krav til installasjonene er angitt i StrålevernHefte 11 om industrielle kontrollkilder i faste installasjoner. En standardisert sjekkliste for inspeksjonen basert på disse kravene ble brukt.

Inspeksjon på bedriften

Inspeksjonen ble innledet med et møte med bedriftens ansvarshavende, der administrative forhold som kompetanse/strålevernkurs, prosedyrer for bruk og vedlikehold av kildene ble blant annet diskutert. Russerne var interessert i våre administrative bestemmelser som godkjenning av ansvarshavende, installasjonsgodkjenning, så vel som prosedyrene rundt selve inspeksjonen som forhåndsvarsling, sjekklisten, formalitetene rundt eventuelle pålegg m.m.

Kilden sitter i skanneren som kontinuerlig sjekker tettheten på det produserte papiret

Inspeksjonen ble avsluttet med en rundtur i bedriften med fysisk inspeksjon av de aktuelle strålekildene, samt kilder som var tatt ut av produksjonsprosessen og nå står lagret. Teknikken med bruk av betakilder for måling av flatevekt i papirproduksjon var velkjent for våre russiske gjester, og de var interessert i våre normer angående krav til lekkasjestråling med mer fra kildene. De målte lekkasjenivåer var langt under grensene, og russerne syntes å ha et positivt inntrykk av strålesikkerheten i bedriften. En spesiell problemstilling for russerne var sikring av industrielle kilder i forbindelse med tyveri.